

[Enggaard.]

indsatser, som samfundet på forskellig vis søger at komme igennem med, kan styrkes. Jeg tror, det er sundt som en optakt til den kommende drøftelse om folkeskolen, at de bærende principper om disse ting allerede i dag debatteres og søges slået fast. Så kan vi ved en senere lejlighed kaste os over detaljerne.

Svend Haugaard (RV):

Jeg vil først gerne sige tak for ministerens redegørelse; der var ikke meget i hovedlinjen heri, som jeg ikke kunne helt uforbeholdent tilslutte mig.

Der er i de sidste uger talt meget stærkt om indoktrinering, efter min mening for meget. Jeg er selv stadig lidt i tvivl om, hvad ordet egentlig betyder. Det bruges i hvert fald ret forskelligt, men så vidt jeg kan skønne, er det at indoktrinere især noget, andre ikke må gøre. Jeg kan da høre, at det er et stygt ord, vel egentlig så stygt, at det næsten er forargeligt at bruge det, og det skal jeg derfor i det efterfølgende lade være med. Men det kan da også godt være, det er muligt, at vi kan udtrykke os på dansk.

Jeg skal da sige og sige det på det radikale venstres vegne, at naturligvis må en lærer i folkeskolen ikke bevidst påvirke børn ensidigt med en bestemt politisk anskuelse. Det skulle han efter min mening heller ikke gøre i nogen som helst anden skoleform. Vi har undervisningspligt i 9 år, og i reglen må den opfyldes igennem folkeskolen; for de flestes vedkommende er der ikke nogen valgmulighed. Det må være helt selvfølgelig, at forældre trygt kan følge lovens bud om undervisningspligt ved at sende deres børn i folkeskole uden risiko for, at hjemmets synspunkt tromles ned af en lærer, der ikke forstår, hvad sand frihed er, og det gælder, ganske uanset hvilket politisk synspunkt det drejer sig om.

En lærer, der kunne tænke sig at benytte sig af børnenes tvungne placering i hans klasseværelse til bevidst at søge børn gjort

til tro kopier af egne fortræffelige synspunkter, misbruger sin betroede stilling. Det må være klart, at det ikke er fanatisk missionering, men alsidig oplysning, der kan skabe en vågen og iagttagende holdning, vi forventer af folkeskolens lærere. Jeg har med glæde set, at Danmarks Lærerforening har udtalt sig helt på linje hermed.

Men når dette er sagt, vil jeg gerne stærkt understrege, at vi ønsker ikke lærere uden holdning. Tværtimod er det vel en forudsætning, at en lærer har holdning, for at han kan være et levende og et interesseret menneske, og så vil det ikke være holdbart blot at antyde, at der findes gode politiske holdninger, som han gerne må have, og andre politiske holdninger, som man udelukker. Naturligvis må det aldrig nogen sinde blive antagelses- eller afskedigelsesgrund, om en lærer har det ene eller det andet politiske standpunkt. Lærerne er forskellige, og det skal de have lov til at være.

Når jeg er nået så langt, må vi indrømme, at holdning kan smitte af, direkte eller indirekte, om man vil det eller man ikke vil det, især hvis det er en populær lærer, som børnene ser op til; med den upopulære lærer er der en begrænset risiko, for dér finder børnene selv ud af almindelige afværge-reaktioner. Det ville være utåleligt, hvis en lærer skulle skjule, at han er politisk engageret, og det ville være utåleligt, hvis det, at han ikke skjuler, at han er politisk engageret, gør ham mistænkelig og til én, der skal kontrolleres. Denne sag kræver et meget rummeligt frisind og kræver meget stor ansvarsfuldhed fra alle sider, og den kræver, at man, hvis der opstår problemer, kan snakke roligt og fornuftigt om tingene.

Noget helt andet er, hvor stor risikoen er for en varig skade ved en ensidig påvirkning; jeg tror, børn gennemgående er ret kritiske. De har almindeligvis en naturlig bremsemekanisme, som slår i, når hensigten bliver lidt for tydelig; om ikke det kommer straks, så kommer det i reglen på et senere tidspunkt, og propagandaen, den meget ensidige propaganda, virker meget ofte mod sin hen-